

SOFT SKILLS ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร THE SOFT SKILLS OF PRE-SERVICE EARLY CHILDHOOD TEACHERS IN BANGKOK

Received: May 12, 2025

Revised: October 15, 2025

Accepted: October 20, 2025

ญาณพัฒน์ โหรสูต^{1*} และ วรวรรณ เหมชะญาตี¹¹ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยYanapat Horasoot ^{1*} and Worawan Hemchayat ¹¹Faculty of Education, Chulalongkorn University

* Corresponding author, E-mail: chinayanapat.22@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสาร ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการและการวางแผน ด้านความฉลาดทางอารมณ์ และด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างคือนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตหรือหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2566 จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและในกำกับของรัฐในกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 สถาบัน รวมทั้งสิ้น 205 คน จากประชากรทั้งหมด 348 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 58.91 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.54, S.D. = 0.48$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีห้าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($4.54 \leq M \leq 4.67$) เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ($M = 4.67, S.D. = 0.49$) ด้านการแก้ไขปัญหา ($M = 4.59, S.D. = 0.51$) ด้านการจัดการและการวางแผน ($M = 4.58, S.D. = 0.52$) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ($M = 4.58, S.D. = 0.52$) และด้านการสื่อสาร ($M = 4.54, S.D. = 0.54$) ตามลำดับ ส่วนอีกสองด้านที่เหลืออยู่ในระดับมาก ($4.33 \leq M \leq 4.45$) ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ($M = 4.45, S.D. = 0.56$) และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($M = 4.34, S.D. = 0.67$) ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยมีการรับรู้ต่อความสามารถด้าน Soft Skills ของตนเองในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและด้านการแก้ไขปัญหา อย่างไรก็ตาม ด้านความเป็นผู้นำและด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในหลักสูตรและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

คำสำคัญ: Soft Skills / นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย ฝ การศึกษาปฐมวัย

This survey research aimed to study the soft skills levels of pre-service early childhood teachers in Bangkok across seven dimensions: leadership skills, communication skills, collaboration skills, problem-solving skills, management and planning skills, emotional intelligence skills, and cultural awareness skills. The sample consisted of 205 undergraduate students from eight public and autonomous higher education institutions in Bangkok, who were enrolled in Bachelor of Education programs in early childhood education and completing their teaching internship during the first semester of the academic year 2023. This represented a response rate of 58.91% from a total population of 348 students. The research instrument was a 42-item questionnaire using a 5-point Likert scale, validated by three experts with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 0.87. Data were analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed that the overall soft skills of pre-service early childhood teachers were at the highest level ($M = 4.54$, $S.D. = 0.48$). When examining individual dimensions, five aspects scored at the highest level ($4.54 \leq M \leq 4.67$), ranked from highest to lowest as follows: cultural awareness skills ($M = 4.67$, $S.D. = 0.49$), problem-solving skills ($M = 4.59$, $S.D. = 0.51$), management and planning skills ($M = 4.58$, $S.D. = 0.52$), emotional intelligence skills ($M = 4.58$, $S.D. = 0.52$), and communication skills ($M = 4.54$, $S.D. = 0.54$). The remaining two dimensions were at a high level ($4.33 \leq M \leq 4.45$): leadership skills ($M = 4.45$, $S.D. = 0.56$) and collaboration skills ($M = 4.34$, $S.D. = 0.67$), respectively. These findings indicate that pre-service early childhood teachers perceived their soft skills capabilities at a high level, particularly in cultural awareness and problem-solving. However, leadership and collaboration skills demonstrated relatively lower mean scores, suggesting these areas warrant further development in curriculum design and field experience programs.

Keywords: Soft skills / Pre-service early childhood teachers / Early childhood education

บทนำ

ในยุคที่โลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม Soft Skills ได้กลายเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการทำงานและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 Soft Skills หมายถึง ทักษะที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ความสามารถในการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการปรับตัวเข้าหากับสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างจาก Hard Skills ที่เป็นทักษะเฉพาะทางด้านวิชาการหรือเทคนิคที่สามารถวัดได้อย่างชัดเจน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2562) งานวิจัยจากบริษัทชั้นนำระดับโลกอย่าง Google ได้ค้นพบว่า Soft Skills เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการสำรวจของบริษัท LinkedIn ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าร้อยละ 57 มองว่า Soft Skills มีความสำคัญมากกว่า Hard Skills (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2562) นอกจากนี้ ในยุค Digital Disruption ที่เทคโนโลยีสามารถทดแทนงานของมนุษย์ได้มากขึ้น Soft Skills กลับเป็นทักษะที่เทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนได้ เพราะเป็นทักษะที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์และความเป็นมนุษย์ ช่วยให้บุคคลสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมัชชาพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2563) อย่างไรก็ตาม การทำงานในชีวิตจริงจำเป็นต้องอาศัยทั้ง Hard Skills และ Soft Skills ทำงานร่วมกัน โดย Hard Skills จะช่วยให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในขณะที่ Soft Skills จะเป็นตัวช่วยสำคัญที่ทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่น เพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จ และช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขท่ามกลางการแข่งขันที่สูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

การตระหนักถึงความสำคัญของ Soft Skills ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) จึงได้กำหนดให้บุคลากรทางการศึกษาต้องมีคุณภาพ ยึดมั่นในความเป็นครู และมีทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ 21 โดยสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์

ชาติ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ให้คนไทยเป็นคนเก่ง มีคุณภาพ และเป็นคนดี พร้อมทั้งสามารถรับมือกับความเป็นพลวัตทางสังคมและการเข้ามาทับทาบของเทคโนโลยีที่มีผลต่อการเรียนรู้ การปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ (มคอ. 1) ให้มีความทันสมัย ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ และการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 จึงถูกจัดทำขึ้น โดยมุ่งหวังให้บัณฑิตครูรุ่นใหม่ยึดมั่นในความเป็นครู มีขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนานวัตกรรมได้สูงยิ่งขึ้น ตอบสนองต่อตลาดแรงงานในอนาคต และสามารถวางรากฐานให้เด็กและเยาวชนไทยใช้ชีวิตอยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาบัณฑิตครูให้ตรงตามกรอบแนวคิดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จำเป็นต้องอาศัยทั้งความรู้และทักษะทางด้าน Hard Skills ซึ่งเป็นทักษะความรู้เฉพาะทางขั้นสูงและการคิดอย่างซับซ้อน และ Soft Skills ที่เป็นทักษะจำเป็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสารกับผู้อื่น การปรับตัว รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อการแก้ไขปัญหาและอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน (สมัชชาการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2563)

แม้ว่านโยบายการผลิตครูจะเน้นความสำคัญของ Soft Skills แต่สถานการณ์ปัจจุบันกลับพบว่ามีช่องว่างระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติจริง ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศึกษาศึกษา (2562) ระบุว่า สถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันเน้นการพัฒนาศึกษาศึกษาทางด้านวิชาการและมาตรฐานความรู้เชิงวิชาการของนักศึกษาจำนวนมากจนเกินไป ส่งผลให้การพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมีน้อยลง สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2557) เกี่ยวกับปัญหาการผลิตครูในสถาบันอุดมศึกษา ที่พบว่าการผลิตครูไม่ได้เตรียมการให้บัณฑิตครูมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) มากเพียงพอ ทำให้เมื่อไปปฏิบัติการสอนจริงจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่พบเจอได้ นอกจากนี้ มาตรฐานของหลักสูตรการผลิตครูในแต่ละสถาบันที่แตกต่างกันก็เป็นอีกประเด็นที่ส่งผลต่อคุณภาพในการปฏิบัติการสอนของบัณฑิตครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) นอกจากนี้ นักศึกษาสาขาวิชาเอกปฐมวัยในปัจจุบันมีช่วงอายุอยู่ในกลุ่ม Generation Z ซึ่งเติบโตมาพร้อมกับการพัฒนาอย่างรวดเร็วด้านเทคโนโลยี มีลักษณะนิสัยเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย อยากรู้อยากเห็น คิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เลือกดำรงชีวิตตามอิสระ และให้คุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ ในสังคมด้วยความเท่าเทียมกัน (ศิริจรรยา เครือวิริยะพันธ์ และ โอปอล์ สุวรรณเมฆ, 2563) ประกอบกับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้รูปแบบการติดต่อสื่อสารระหว่างกันเปลี่ยนแปลงไป จนกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (วินัส แก้วประเสริฐ, 2565) สถานการณ์ดังกล่าวจึงอาจส่งผลต่อการขาดการฝึกฝนและขัดเกลาในเรื่องของอารมณ์ การทำงานเป็นทีม การสื่อสารระหว่างบุคคล และภาวะผู้นำ (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศึกษาศึกษา, 2562) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงานและการดำรงชีวิตในสังคมโลกปัจจุบัน

สำหรับวิชาชีพครูปฐมวัย Soft Skills มีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากครูปฐมวัยต้องดูแลเด็กในช่วงวัยอนุบาล ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตและพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และจิตใจ และสังคม รวมทั้งเป็นวัยที่ต้องมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยเพื่อวางรากฐานชีวิตที่มั่นคงต่อไป บุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของครูอนุบาลจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการกล่อมเกลาร่างกายเด็กในวัยดังกล่าว ความสำเร็จของครูส่วนใหญ่มาจาก Soft Skills ร้อยละ 85 และ Hard Skills เพียงร้อยละ 15 (Skill Builder Pro, 2018 อ้างถึงใน ไหมไทย ไซยพันธ์ และ จิระสุข สุขสวัสดิ์, 2566) จากข้อมูลของยูนิเซฟ (2561) พบว่าประเทศไทยยังมีเด็กช่วงวัยอนุบาลจำนวนมากที่ขาดการกระตุ้นพัฒนาการที่เหมาะสม คุณภาพของครูที่พร้อมด้วย Soft Skills เท่านั้นที่จะให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาเด็กวัยอนุบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้าม ขาวสารปัจจุบันกลับยังคงพบข้อมูลเกี่ยวกับการทำร้ายเด็กของครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง อาทิ การที่ครูไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้จึงทำร้ายร่างกายเด็ก ใช้วาจาที่ไม่สุภาพและไม่เหมาะสมกับเด็ก (นิภาพร เข็มมา, 2560) ข้อมูลทางสถิติจากหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนข้อกังวลดังกล่าว รายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนประจำปี พ.ศ. 2563 จากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2564) รายงานว่า การกระทำความรุนแรงต่อเด็กอายุ 0-10 ปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งจากครอบครัวและโรงเรียน ประกอบกับกองพัฒนานโยบายและนวัตกรรมทางสังคม (2563) ระบุว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2563 มีเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมากที่สุด คิดเป็น 1,244 ราย หรือร้อยละ 72 เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกาย 428 ราย คิดเป็นร้อยละ 25 และเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางจิตใจ 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 4 นอกจากนี้ Know Violence in Childhood (2017) ระบุว่า เด็ก 3 ใน 4

ของโลกตกเป็นเหยื่อที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทั้งในครอบครัวและสถานศึกษา ทั้งการทารุณกรรมทางร่างกายและความรุนแรงทางเพศ โดยเฉพาะเมื่อโรงเรียนและครูอยู่ภายใต้สภาวะแรงกดดัน ครูจะหันมาใช้ความรุนแรงในการลงโทษ ซึ่งความรุนแรงในวัยเด็กจะเป็นปัจจัยสืบเนื่องที่นำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมของเด็กในระยะยาวต่อไป ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหากครูขาดความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเอง ขาดทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และขาดทักษะการสื่อสารที่เหมาะสม ย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กช่วงวัยอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญ

แม้ว่าจะมีงานวิจัยเกี่ยวกับ Soft Skills ของครูและนักศึกษาครูในบริบทต่าง ๆ แต่การศึกษาเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยในกรุงเทพมหานครยังมีจำกัด โดยเฉพาะการศึกษาที่ครอบคลุมทั้ง 7 ด้านของ Soft Skills อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ยังขาดข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงระดับความพร้อมด้าน Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อนที่จะเข้าสู่วิชาชีพครูจริง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเตรียมความพร้อมครูปฐมวัย นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยจะก้าวไปสู่การเป็นครูประจำการในอนาคต จึงจำเป็นต้องมี Soft Skills ที่เพียงพอเพื่อที่จะสามารถเป็นครูที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพของตนเอง และสามารถพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพได้ การศึกษาระดับ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยจึงมีความสำคัญต่อการประเมินความพร้อมของอนาคตครูปฐมวัย และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสาร ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการและการวางแผน ด้านความฉลาดทางอารมณ์ และด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อยกระดับความพร้อมอาชีพของครูปฐมวัยในอนาคต และเพื่อให้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการผลิตครูปฐมวัยที่มีคุณภาพสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษา Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย ในกรุงเทพมหานคร ใน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำ 2) ด้านการสื่อสาร 3) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น 4) ด้านการแก้ไขปัญหา 5) ด้านการจัดการและการวางแผน 6) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ และ 7) ด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับครูปฐมวัยกับ Soft Skills คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะของครูปฐมวัย คุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตครูหลักสูตร 4 ปี เนื้อหารายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในการพัฒนา Soft Skills ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลกำหนดกรอบแนวคิด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
1. ด้านความเป็นผู้นำ	1.1 การมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 1.2 การมีวินัยในตนเอง 1.3 การมุ่งเป้าในการพัฒนาเด็ก
2. ด้านการสื่อสาร	2.1 การอธิบายหรือชี้แนะให้ผู้เรียน 2.2 การสื่อสารข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครอง 2.3 การเป็นตัวแทนในการสื่อสาร
3. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.1 การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง 3.2 การทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
	3.3 การทำงานกับบุคคลนอกสถานศึกษา
4. ด้านการแก้ไขปัญหา	4.1 การป้องกันปัญหาพฤติกรรมของเด็ก 4.2 การจัดการกับปัญหาพฤติกรรมของเด็ก
5. ด้านการจัดการและการวางแผน	5.1 การวางแผนพัฒนาเด็กตามหลักสูตรกำหนด 5.2 การจัดการชั้นเรียน 5.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน
6. ด้านความฉลาดทางอารมณ์	6.1 การตระหนักรู้ อดทน และควบคุมตนเอง 6.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก 6.3 การทำงานกับเด็ก
7. ด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม	7.1 การยอมรับความแตกต่าง 7.2 การสร้างพื้นที่ปลอดภัยและเป็นมิตรในห้องเรียน 7.3 การส่งเสริมความสามัคคี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตหรือหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย (4 ปี) ที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2566 จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและในกำกับของรัฐในกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 สถาบัน รวมทั้งสิ้น 348 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง แต่ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดที่ตอบกลับแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 205 ชุด จากประชากรทั้งหมด 348 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 58.91 ซึ่งต่ำกว่าอัตราการตอบกลับขั้นต่ำที่ยอมรับได้ที่ร้อยละ 80 (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามการตอบกลับแบบสอบถาม 2 ครั้ง เพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับให้สูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ภายใต้ข้อจำกัดของเวลาในการเก็บข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย จำนวน 42 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าลิเคิร์ต 5 ระดับ (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความเป็นผู้นำ จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการสื่อสาร จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการแก้ไขปัญหา จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการจัดการและการวางแผน จำนวน 6 ข้อ
6. ด้านความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 6 ข้อ

7. ด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม จำนวน 3 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง เป็นเช่นนั้นมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง เป็นเช่นนั้นมาก
- ระดับ 3 หมายถึง เป็นเช่นนั้นปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เป็นเช่นนั้นน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ไม่เป็นเช่นนั้น หรือไม่แน่ใจ

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

- คะแนนค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มี Soft Skills อยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนนค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มี Soft Skills อยู่ในระดับมาก
- คะแนนค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มี Soft Skills อยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มี Soft Skills อยู่ในระดับน้อย
- คะแนนค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มี Soft Skills อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะของครูปฐมวัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตครูหลักสูตร 4 ปี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาศรีศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 เนื้อหารายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในการพัฒนา Soft Skills ของมหาวิทยาลัยทั้ง 8 สถาบัน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ Soft Skills สำหรับครูปฐมวัยจากเอกสารในประเทศและต่างประเทศ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ Soft Skills ของนักศึกษาครูและครูปฐมวัย

2) กำหนดกรอบแนวคิดและนิยามปฏิบัติการของ Soft Skills ทั้ง 7 ด้าน

3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง จำนวน 50 ข้อ ครอบคลุม Soft Skills ทั้ง 7 ด้าน

4) นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความครอบคลุม และการใช้ภาษา จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (วรณัฏฐ์ แกมเกตุ, 2555) ผลการตรวจสอบตรงของเนื้อหา พบว่า ข้อคำถามของแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทุกข้อ

5) ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะและคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ โดยปรับภาษาให้เข้าใจง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับข้อความให้มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น และจัดเรียงข้อคำถามให้มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ

6) หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามให้อยู่ในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Form เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของนักศึกษาในยุคปัจจุบันที่คุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารหรือผู้ประสานงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 8 สถาบัน และติดต่อประสานงานกับคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยของแต่ละสถาบัน เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความอนุเคราะห์ในการกระจายแบบสอบถามออนไลน์ไปยังนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย

3.2 ผู้วิจัยส่งลิงก์แบบสอบถามออนไลน์ผ่านคณาจารย์ผู้ประสานงานของแต่ละสถาบัน เพื่อส่งต่อไปยังนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย ในช่วงเดือนตุลาคม 2566 กำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม 2 สัปดาห์

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการติดตามการตอบกลับ ครั้งที่ 1 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 178 ชุด คิดเป็นร้อยละ 51.15 ผู้วิจัยได้ติดตามการตอบกลับครั้งที่ 2 โดยประสานงานกับคณาจารย์ผู้ประสานงานอีกครั้ง และขยายเวลาการเก็บข้อมูลเพิ่มอีก 1 สัปดาห์ ทำให้ได้รับแบบสอบถามเพิ่มเติมอีก 27 ชุด รวมได้ทั้งสิ้น 205 ชุด คิดเป็นร้อยละ 58.91

3.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด โดยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีการตอบครบทุกข้อคำถาม และมีความสมเหตุสมผลในการตอบ (ไม่ตอบซ้ำกันทุกข้อ หรือมีรูปแบบการตอบที่ผิดปกติ) จากการตรวจสอบพบว่าแบบสอบถามทั้ง 205 ชุด มีความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 Soft Skills ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายตามระดับการมี Soft Skills 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ย 4.51–5.00	หมายถึง	มี Soft Skills อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนค่าเฉลี่ย 3.51–4.50	หมายถึง	มี Soft Skills อยู่ในระดับมาก
คะแนนค่าเฉลี่ย 2.51–3.50	หมายถึง	มี Soft Skills อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนค่าเฉลี่ย 1.51–2.50	หมายถึง	มี Soft Skills อยู่ในระดับน้อย
คะแนนค่าเฉลี่ย 1.00–1.50	หมายถึง	มี Soft Skills อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 94.6 มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 28.8 มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คิดเป็นร้อยละ 26.3 และมีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.51 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ 43.4

2. ผลการศึกษา Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย

2.1 ภาพรวม Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย

Soft Skills ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.54, S.D. = 0.48$) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า มีห้าด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($4.54 \leq M \leq 4.67$) ได้แก่ ด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ($M = 4.67, S.D. = 0.49$) ด้านการแก้ไขปัญหา ($M = 4.59, S.D. = 0.51$) ด้านการจัดการและการวางแผน ($M = 4.58, S.D. = 0.52$) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ($M = 4.58, S.D. = 0.52$) ด้านการสื่อสาร ($M = 4.54, S.D. = 0.54$) ตามลำดับ ส่วนอีกสองด้านที่เหลืออยู่ในระดับมาก ($4.33 \leq M \leq 4.45$) ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ($M = 4.45, S.D. = 0.56$) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($M = 4.34, S.D. = 0.67$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ภาพรวมของ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย

Soft Skills	กลุ่มตัวอย่าง (N = 205)		
	M	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม	4.67	0.49	มากที่สุด
1.1 การยอมรับความแตกต่าง	4.66	0.53	มากที่สุด
1.2 การสร้างพื้นที่ปลอดภัยและเป็นมิตรในห้องเรียน	4.67	0.53	มากที่สุด
1.3 การส่งเสริมความสามัคคี	4.69	0.53	มากที่สุด
2. ด้านการแก้ไขปัญหา	4.59	0.51	มากที่สุด
2.1 การป้องกันปัญหาพฤติกรรมของเด็ก	4.58	0.54	มากที่สุด
2.2 การจัดการปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน	4.62	0.55	มากที่สุด
3. ด้านการจัดการและการวางแผน	4.58	0.52	มากที่สุด
3.1 การวางแผนพัฒนาเด็กตามหลักสูตรกำหนด	4.62	0.54	มากที่สุด
3.2 การจัดการชั้นเรียน	4.59	0.64	มากที่สุด
3.3 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก	4.54	0.55	มากที่สุด
4. ด้านความฉลาดทางอารมณ์	4.58	0.52	มากที่สุด
4.1 การตระหนักรู้ อดทน และควบคุมตนเอง	4.57	0.60	มากที่สุด
4.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก	4.62	0.58	มากที่สุด
4.3 การทำงานกับเด็ก	4.57	0.58	มากที่สุด
5. ด้านการสื่อสาร	4.54	0.54	มากที่สุด
5.1 การอธิบายหรือชี้แนะให้ผู้เรียน	4.54	0.64	มากที่สุด
5.2 การสื่อสารข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครอง	4.44	0.74	มาก
5.3 การเป็นตัวอย่างในการสื่อสาร	4.58	0.53	มากที่สุด
6. ด้านความเป็นผู้นำ	4.45	0.56	มาก
6.1 การมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม	4.63	0.72	มากที่สุด
6.2 การมีวินัยในตนเอง	4.44	0.71	มาก
6.3 การมุ่งเป้าหมายในการพัฒนาเด็ก	4.40	0.66	มาก
7. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.33	0.67	มาก
7.1 การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง	4.16	0.94	มาก
7.2 การทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา	4.50	0.55	มากที่สุด
7.3 การทำงานกับบุคคลภายนอกสถานศึกษา	4.16	1.04	มาก
รวม	4.54	0.48	มากที่สุด

2.2 รายงาน Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย

รายงาน Soft Skills ของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถนำเสนอโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยได้ ดังนี้

2.2.1 ด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.67$, $S.D. = 0.49$) โดยทั้งสามด้านย่อยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($4.66 \leq M \leq 4.69$) ทั้งนี้สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยที่มากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ (1) การส่งเสริมความสามัคคี ($M = 4.69$, $S.D. = 0.53$) ในเรื่องของการสร้างโอกาสให้เด็กได้เล่นร่วมกันในทุกวัน และการจัดกิจกรรมกลุ่มให้เด็กได้ทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกันและกัน (2) การสร้างพื้นที่ปลอดภัย

และเป็นมิตรในห้องเรียน ($M = 4.67, S.D. = 0.53$) ในเรื่องของการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความรู้สึกอบอุ่น สงบ และผ่อนคลาย และการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีเวลาส่วนตัวในการแสดงความรู้สึกและผ่อนคลายอารมณ์ และ (3) การยอมรับความแตกต่าง ($M = 4.66, S.D. = 0.53$) ในเรื่องของการสร้างโอกาสให้เด็กได้พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ในเรื่องที่สนใจร่วมกัน และการดูแลอาหารกลางวันและอาหารว่างสำหรับเด็กที่นับถือศาสนาอิสลาม และเด็กที่แพ้อาหารเป็นพิเศษตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม	กลุ่มตัวอย่าง (N = 205)		
	M	S.D.	การแปลผล
(1) การยอมรับความแตกต่าง	4.66	0.53	มากที่สุด
(1.1) สร้างโอกาสให้เด็กได้พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ในเรื่องที่สนใจร่วมกัน	4.67	0.60	มากที่สุด
(1.2) ดูแลอาหารกลางวันและอาหารว่างสำหรับเด็กที่นับถือศาสนาอิสลาม และเด็กที่แพ้อาหารเป็นพิเศษ	4.66	0.59	มากที่สุด
(2) การสร้างพื้นที่ปลอดภัยและเป็นมิตรในห้องเรียน	4.67	0.53	มากที่สุด
(2.1) สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความรู้สึกอบอุ่น สงบ และผ่อนคลาย	4.68	0.57	มากที่สุด
(2.2) เปิดโอกาสให้เด็กได้มีเวลาส่วนตัวในการแสดงความรู้สึกและผ่อนคลายอารมณ์	4.65	0.57	มากที่สุด
(3) การส่งเสริมความสามัคคี	4.69	0.53	มากที่สุด
(3.1) จัดกิจกรรมกลุ่มให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือกันและกัน	4.68	0.58	มากที่สุด
(3.2) สร้างโอกาสให้เด็กได้เล่นร่วมกันในทุกวัน	4.70	0.59	มากที่สุด
รวม	4.67	0.49	มากที่สุด

2.2.2 ด้านการแก้ไขปัญหา พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.59, S.D. = 0.51$) โดยทั้งสองด้านย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด ($4.58 \leq M \leq 4.62$) ทั้งนี้สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยที่มากไปหาค่าเฉลี่ยที่น้อย ได้แก่ (1) การจัดการกับปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน ($M = 4.62, S.D. = 0.55$) ในเรื่องของการสร้างข้อตกลงที่สามารถปฏิบัติได้จริงเป็นข้อความเชิงบวกและการให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลง และการให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาร่วมกัน และ (2) การป้องกันปัญหาพฤติกรรมของเด็ก ($M = 4.58, S.D. = 0.54$) ในเรื่องของการเตรียมอุปกรณ์การเรียน เครื่องมือและเครื่องใช้ให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก การจัดโต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียนให้สะดวกต่อการเคลื่อนที่และใช้งานของเด็ก การออกแบบกิจกรรมให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กที่แตกต่างกัน และปรับพื้นที่การเรียนรู้ในห้องเรียนให้เอื้อต่อกิจกรรมที่สอนในแต่ละวัน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ด้านการแก้ไขปัญหา

ด้านการแก้ไขปัญหา	กลุ่มตัวอย่าง (N = 205)		
	M	S.D.	การแปลผล
(1) การป้องกันปัญหาพฤติกรรมของเด็ก	4.58	0.54	มากที่สุด
(1.1) ปรับพื้นที่การเรียนรู้ในห้องเรียนให้เอื้อต่อกิจกรรมที่สอนในแต่ละวัน	4.43	0.72	มาก
(1.2) จัดโต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียนให้สะดวกต่อการเคลื่อนที่และใช้งานของเด็ก	4.62	0.63	มากที่สุด
(1.3) เตรียมอุปกรณ์การเรียน เครื่องมือและเครื่องใช้ให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก	4.70	0.57	มากที่สุด
(1.4) ออกแบบกิจกรรมให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กที่แตกต่างกัน	4.58	0.66	มากที่สุด
(2) การจัดการกับปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน	4.62	0.55	มากที่สุด
(2.1) สร้างข้อตกลงที่สามารถปฏิบัติได้จริงเป็นข้อความเชิงบวก และให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลง	4.64	0.58	มากที่สุด
(2.2) ให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาร่วมกัน	4.60	0.64	มากที่สุด
รวม	4.59	0.51	มากที่สุด

2.2.3 ด้านการจัดการและการวางแผน พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.58, S.D. = 0.52$) โดยทั้งสามด้านย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด ($4.54 \leq M \leq 4.62$) ทั้งนี้สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยที่มากไปหาค่าเฉลี่ยที่น้อยได้แก่ (1) การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ($M = 4.69, S.D. = 0.53$) ในเรื่องของการสร้างโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และฝึกคิด การพัฒนา หรือประดิษฐ์สื่อการเรียนรู้ประกอบการสอนในกิจกรรมต่าง ๆ และการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดบันทึกข้อมูลสำหรับการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ 2) การจัดการชั้นเรียน ($M = 4.67, S.D. = 0.53$) ในเรื่องของการทดลองใช้เทคนิคหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ (3) การวางแผนพัฒนาเด็กตามหลักสูตรกำหนด ($M = 4.66, S.D. = 0.53$) ในเรื่องของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา แผนการศึกษารายสัปดาห์ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องล่วงหน้า ก่อนการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละวัน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ด้านการจัดการและการวางแผน

ด้านการจัดการและการวางแผน	กลุ่มตัวอย่าง (N = 205)		
	M	S.D.	การแปลผล
(1) การวางแผนพัฒนาเด็กตามหลักสูตรกำหนด	4.66	0.53	มากที่สุด
(1.1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา แผนการศึกษารายสัปดาห์ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องล่วงหน้า ก่อนการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละวัน	4.56	0.66	มากที่สุด
(1.2) เขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.69	0.55	มากที่สุด
(2) การจัดการชั้นเรียน	4.67	0.53	มากที่สุด
(2.1) ทดลองใช้เทคนิคหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.59	0.64	มากที่สุด
(3) การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก	4.69	0.53	มากที่สุด
(3.1) สร้างโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และฝึกคิด	4.62	0.57	มากที่สุด

ด้านการจัดการและการวางแผน	กลุ่มตัวอย่าง (N = 205)		
	M	S.D.	การแปลผล
(3.2) พัฒนา หรือประดิษฐ์สื่อการเรียนรู้ประกอบการสอนในกิจกรรมต่าง ๆ	4.55	0.67	มากที่สุด
(3.3) วางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดบันทึกข้อมูลสำหรับการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอย่างเป็นระบบ	4.46	0.74	มาก
รวม	4.58	0.52	มากที่สุด

2.2.4 ด้านความฉลาดทางอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.58, S.D. = 0.52$) โดยทั้งสามด้านย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด ($4.57 \leq M \leq 4.62$) ทั้งนี้สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยที่มากไปหาค่าเฉลี่ยที่น้อย ได้แก่ (1) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ($M = 4.62, S.D. = 0.58$) ในเรื่องของการดูแลและใส่ใจให้เด็กอยู่ในสภาพที่เรียบร้อยตลอดเวลา และการใช้เวลาในการพูดคุย หรือเล่นกับเด็ก เมื่อว่างจากการสอน (2) การตระหนักรู้ อดทน และควบคุมตนเอง ($M = 4.57, S.D. = 0.60$) ในเรื่องของการใช้หลายวิธีในการจัดการอารมณ์ของตนเอง และการปฏิบัติกับเด็กอย่างคงเส้นคงวา และต่อเนื่อง แม้จะรู้สึกหงุดหงิดกับพฤติกรรมบางอย่างของเด็ก และ (3) การทำงานกับเด็ก ($M = 4.57, S.D. = 0.58$) ในเรื่องของการตั้งใจฟังในสิ่งที่เด็กพูด แสดงความเข้าใจในสิ่งที่เด็กต้องการสื่อสารและตอบสนองต่อสิ่งที่เด็กต้องการ และการรู้สึกมีพลังและกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กในแต่ละวัน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ด้านความฉลาดทางอารมณ์

ด้านความฉลาดทางอารมณ์	กลุ่มตัวอย่าง (N = 205)		
	M	S.D.	การแปลผล
(1) การตระหนักรู้ อดทน และควบคุมตนเอง	4.57	0.60	มากที่สุด
(1.1) ปฏิบัติกับเด็กอย่างคงเส้นคงวา และต่อเนื่อง แม้จะรู้สึกหงุดหงิดกับพฤติกรรมบางอย่างของเด็ก	4.54	0.65	มากที่สุด
(1.2) ใช้หลายวิธีในการจัดการอารมณ์ของตนเอง เช่น การหายใจเข้าออก ลึก ๆ ยาว ๆ เมื่อรู้สึกโกรธ การอดทนกับพฤติกรรมบางอย่างที่เหตุผลของเด็ก	4.59	0.61	มากที่สุด
(2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก	4.62	0.58	มากที่สุด
(2.1) ใช้เวลาในการพูดคุย หรือเล่นกับเด็ก เมื่อว่างจากการสอน	4.61	0.62	มากที่สุด
(2.2) ดูแลและใส่ใจให้เด็กอยู่ในสภาพที่เรียบร้อยตลอดเวลา	4.62	0.63	มากที่สุด
(3) การทำงานกับเด็ก	4.57	0.58	มากที่สุด
(3.1) รู้สึกมีพลังและกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กในแต่ละวัน	4.50	0.75	มาก
(3.2) ตั้งใจฟังในสิ่งที่เด็กพูด แสดงความเข้าใจในสิ่งที่เด็กต้องการสื่อสาร และตอบสนองต่อสิ่งที่เด็กต้องการ	4.63	0.59	มากที่สุด
รวม	4.58	0.52	มากที่สุด

2.2.5 ด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.54, S.D. = 0.54$) โดยมีสองด้านย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด ($4.54 \leq M \leq 4.58$) และหนึ่งด้านย่อยอยู่ในระดับมาก ($M = 4.44, S.D. = 0.74$) ทั้งนี้สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยที่มากไปหาค่าเฉลี่ยที่น้อย ได้แก่ (1) การเป็นตัวแบบในการสื่อสาร ($M = 4.58, S.D. = 0.53$) ในเรื่องของการให้กำลังใจเด็ก

โดยการตั้งใจฟัง ยิ้มแย้ม โอบกอดหรือสัมผัสเด็ก เพื่อให้เด็กกล้าสื่อสารและกล้าแสดงออกทางความคิดเห็น การให้เวลาเด็กเพิ่มเติม เมื่อเด็กต้องการพูด บอกเล่าหรือแสดงความคิดเห็น และการแสดงลีลามือ โดยการวาดภาพหรือขีดเขียนบนกระดาษ เพื่อให้เด็กเห็นเป็นตัวอย่าง (2) การอธิบายหรือชี้แนะให้ผู้เรียน ($M = 4.54, S.D. = 0.64$) ในเรื่องของการสร้างโอกาสให้เด็กได้พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ในเรื่องที่สนใจร่วมกัน และการดูแลอาหารกลางวันและอาหารว่างสำหรับเด็กที่นับถือศาสนาอิสลาม และเด็กที่แพ้อาหารเป็นพิเศษ และ (3) การสื่อสารข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก ($M = 4.44, S.D. = 0.74$) ในเรื่องของการพูดคุยกับครูผู้สอนเพื่อร่วมกันทำรายงานพัฒนาการเด็ก ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ด้านการสื่อสาร

ด้านการสื่อสาร	กลุ่มตัวอย่าง (N = 205)		
	M	S.D.	การแปลผล
(1) การอธิบายหรือชี้แนะให้ผู้เรียน	4.54	0.64	มากที่สุด
(1.1) สร้างโอกาสให้เด็กได้พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ในเรื่องที่สนใจร่วมกัน	4.67	0.60	มากที่สุด
(1.2) ดูแลอาหารกลางวันและอาหารว่างสำหรับเด็กที่นับถือศาสนาอิสลาม และเด็กที่แพ้อาหารเป็นพิเศษ	4.66	0.59	มากที่สุด
(2) การสื่อสารข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครอง	4.44	0.74	มาก
(2.1) พูดคุยกับครูผู้สอนเพื่อร่วมกันทำรายงานพัฒนาการเด็ก	4.44	0.74	มาก
(3) การเป็นตัวแบบในการสื่อสาร	4.58	0.53	มากที่สุด
(3.1) ให้เวลาเด็กเพิ่มเติม เมื่อเด็กต้องการพูด บอกเล่า หรือแสดงความคิดเห็น	4.62	0.58	มากที่สุด
(3.2) ให้กำลังใจเด็ก โดยการตั้งใจฟัง ยิ้มแย้ม โอบกอด หรือสัมผัสเด็ก เพื่อให้เด็กกล้าสื่อสาร และกล้าแสดงออกทางความคิดเห็น	4.66	0.61	มากที่สุด
(3.3) แสดงลีลามือ โดยการวาดภาพ หรือขีดเขียนบนกระดาษ เพื่อให้เด็กเห็นเป็นตัวอย่าง	4.45	0.72	มาก
รวม	4.54	0.54	มากที่สุด

2.2.6 ด้านความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.45, S.D. = 0.56$) โดยมีด้านย่อยเพียงด้านเดียว อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.63, S.D. = 0.72$) และที่เหลืออีกสองด้านอยู่ในระดับมาก ($4.40 \leq M \leq 4.44$) ทั้งนี้สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยที่มากไปหาค่าเฉลี่ยที่น้อย ได้แก่ (1) การมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ($M = 4.63, S.D. = 0.72$) ในเรื่องของการแต่งกายถูกระเบียบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และมีบุคลิกภาพ ที่เหมาะสมระหว่างปฏิบัติงาน (2) การมีวินัยในตนเอง ($M = 4.44, S.D. = 0.71$) ในเรื่องของการปฏิบัติงานครูที่ได้รับมอบหมายทันตามกำหนดเวลา และการเตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ก่อนวันทำการ และ (3) การมุ่งเป้าหมายในการพัฒนาเด็ก ($M = 4.40, S.D. = 0.66$) ในเรื่องของการประดิษฐ์สื่อการสอนที่สร้างสรรค์ และหลากหลายไว้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น การใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถที่แตกต่างกันของเด็กในห้องเรียน และการจัดช่วงเวลาเพิ่มเติมให้กับเด็กที่เรียนรู้ช้า หรือต้องการความช่วยเหลือพิเศษ เป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ด้านความเป็นผู้นำ

ด้านความเป็นผู้นำ	กลุ่มตัวอย่าง (N = 205)		
	M	S.D.	การแปลผล
(1) การมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม	4.63	0.72	มากที่สุด
(1.1) แต่งกายถูกระเบียบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมระหว่างปฏิบัติงาน	4.63	0.72	มากที่สุด
(2) การมีวินัยในตนเอง	4.44	0.71	มาก
(2.1) เตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ก่อนวันทำการ เช่น การเขียนแผน การทำสื่อประกอบ	4.38	0.86	มาก
(2.2) ปฏิบัติงานครูที่ได้รับมอบหมายทันตามกำหนดเวลา เช่น การจัดป้ายนิเทศ การจัดบอร์ดให้ความรู้ผู้ปกครอง การยื่นเวยและรับส่งเด็ก และการทำงานเอกสารของสถานศึกษา	4.51	0.72	มากที่สุด
(3) การมุ่งเป้าหมายในการพัฒนาเด็ก	4.40	0.66	มาก
(3.1) ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถที่แตกต่างกันของเด็กในห้องเรียน	4.46	0.68	มาก
(3.2) ประดิษฐ์สื่อการสอนที่สร้างสรรค์ และหลากหลายไว้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น	4.48	0.74	มาก
(3.3) จัดช่วงเวลาเพิ่มเติมให้กับเด็กที่เรียนรู้ช้า หรือต้องการความช่วยเหลือพิเศษ เป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน	4.24	0.88	มาก
รวม	4.45	0.56	มาก

2.2.7 ด้านในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.33, S.D. = 0.66$) โดยมีด้านย่อยเพียงด้านเดียวอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.50, S.D. = 0.55$) และที่เหลืออีกสองด้านอยู่ในระดับมาก ($4.16 \leq M \leq 4.16$) ทั้งนี้สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยที่มากไปหาค่าเฉลี่ยที่น้อย ได้แก่ (1) การทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา ($M = 4.50, S.D. = 0.55$) ในเรื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในวันหรือโอกาสสำคัญต่าง ๆ การขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยงหรือบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการประสานงานกับหน่วยงานในสถานศึกษาในการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของเด็ก (2) การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ($M = 4.16, S.D. = 0.94$) ในเรื่องของการช่วยประสานงานกับผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในแต่ละภาคการศึกษา และการเชิญผู้ปกครองหรือผู้เชี่ยวชาญเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม และ (3) การทำงานกับบุคคลนอกสถานศึกษา ($M = 4.16, S.D. = 1.04$) ในเรื่องของการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	กลุ่มตัวอย่าง (N = 205)		
	M	S.D.	การแปลผล
(1) การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง	4.16	0.94	มาก
(1.1) เชิญผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม เช่น เป็นวิทยากร ช่วยนำสิ่งของต่าง ๆ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำกิจกรรม	4.14	1.02	มาก
(1.2) ช่วยประสานงานกับผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในแต่ละภาคการศึกษา	4.18	0.98	มาก
(2) การทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา	4.50	0.55	มากที่สุด
(2.1) ขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยงหรือบุคลากรในโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	4.56	0.62	มากที่สุด
(2.2) เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในวันหรือโอกาสสำคัญต่าง ๆ	4.62	0.61	มากที่สุด
(2.3) ประสานงานกับหน่วยงานในสถานศึกษา ในการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของเด็ก	4.31	0.83	มาก
(3) การทำงานกับบุคคลนอกสถานศึกษา	4.16	1.04	มาก
(3.1) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก	4.16	1.04	มาก
รวม	4.34	0.66	มาก

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสาร ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการและการวางแผน ด้านความฉลาดทางอารมณ์ และด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.54$, $S.D. = 0.48$) ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยมีความพร้อมด้าน Soft Skills ในการเป็นครูปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยมี Soft Skills โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.54$, $S.D. = 0.48$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีห้าด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ($4.54 \leq M \leq 4.67$) ได้แก่ ด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ($M = 4.67$, $S.D. = 0.49$) ด้านการแก้ไขปัญหา ($M = 4.59$, $S.D. = 0.51$) ด้านการจัดการและการวางแผน ($M = 4.58$, $S.D. = 0.52$) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ($M = 4.58$, $S.D. = 0.52$) และด้านการสื่อสาร ($M = 4.54$, $S.D. = 0.54$) ตามลำดับ

จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยมีความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วิชาชีพครูปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Melser (2019) ที่ระบุว่าครูปฐมวัยที่มี Soft Skills ในระดับสูงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ทั้งนี้ผลการวิจัยที่พบนี้อาจเกิดจากหลายปัจจัย ประการแรก การที่นักศึกษาได้ผ่านการเรียนรู้ในหลักสูตรครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ที่มีการบูรณาการการพัฒนา Soft Skills เข้าไปในรายวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม ตามที่ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ได้กำหนดให้บัณฑิตครูต้องมีคุณภาพ ยึดมั่นในความเป็น

ครู และมีทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ 21 **ประการที่สอง** ลักษณะของนักศึกษาในกลุ่ม Generation Z ที่มีความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวได้เร็ว มีทักษะการใช้เทคโนโลยี และมีความคิดสร้างสรรค์ (ศิริจรรยา เครือวิริยะพันธ์ และ โอปอล์ สุวรรณเมฆ, 2563) ทำให้สามารถพัฒนา Soft Skills ของตนเองได้ดี โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ **ประการที่สาม** การที่นักศึกษาอยู่ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง เผชิญกับสถานการณ์ที่หลากหลาย และได้รับคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศ ทำให้มีโอกาสพัฒนาและฝึกฝน Soft Skills ในสถานการณ์จริง (สายชล เทียนงาม และ บุญเรียง ขจรศิลป์, 2556) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยขอเน้นย้ำว่าการวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ซึ่งอาจมีความเอนเอียงในการประเมินตนเองสูงกว่าความเป็นจริง (Over-rating Bias) ตามที่ Kruger และ Dunning (1999) ได้อธิบายไว้ว่า บุคคลมักจะประเมินความสามารถของตนเองสูงกว่าความเป็นจริง โดยเฉพาะในทักษะที่ตนเองมีความสามารถน้อย ดังนั้น การศึกษาในอนาคตควรเปรียบเทียบผลการประเมินจากหลายแหล่ง เช่น การประเมินจากครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ และการสังเกตพฤติกรรมจริง เพื่อให้ได้ภาพที่สมบูรณ์และแม่นยำยิ่งขึ้น

2. การยอมรับความแตกต่างและหลากหลายของเด็กเป็นจุดเด่นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติในด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมสูงที่สุด ($M = 4.67, S.D. = 0.49$) เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบย่อย พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสามองค์ประกอบ ($4.66 \leq M \leq 4.69$) โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติสูงที่สุดในเรื่องการส่งเสริมความสามัคคี ($M = 4.69, S.D. = 0.53$) โดยนักศึกษาสร้างโอกาสให้เด็กได้เล่นร่วมกันในทุกวัน และจัดกิจกรรมกลุ่มให้เด็กได้ทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกันและกัน รองลงมาคือการสร้างพื้นที่ปลอดภัยและเป็นมิตรในห้องเรียน ($M = 4.67, S.D. = 0.53$) และการยอมรับความแตกต่าง ($M = 4.66, S.D. = 0.53$) ตามลำดับ

จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษามีความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กที่มีความแตกต่างกันได้ สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาศรีศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ที่ระบุว่า บัณฑิตครูต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพท่ามกลางความแตกต่างระหว่างบุคคล เคารพสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมีความรู้ความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith (2021), Capella University (2018) และ Practical Outcomes (2020) ที่ระบุว่า ครูปฐมวัยที่มีคุณภาพต้องให้ความสำคัญกับเด็กทุกคน เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ส่งเสริมให้บรรยากาศภายในห้องเรียนเป็นมิตรและปลอดภัยต่อเด็ก ให้เด็กเรียนรู้ที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น และเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การที่นักศึกษามีระดับทักษะด้านนี้สูงอาจเกิดจากหลายปัจจัย ได้แก่ **ประการแรก** สังคมไทยในปัจจุบันมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสและเรียนรู้เกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมตั้งแต่เล็ก มีประสบการณ์ตรงในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลาย **ประการที่สอง** หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความเท่าเทียมและการเคารพความแตกต่างตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ที่เน้นการพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี มีคุณธรรม และเคารพในความแตกต่างของผู้อื่น **ประการที่สาม** นักศึกษา Generation Z มีลักษณะการให้คุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ ในสังคมด้วยความเท่าเทียมกัน เปิดรับความคิดที่หลากหลาย และมีความเข้าใจในประเด็นความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) มากกว่ารุ่นก่อน (ศิริจรรยา เครือวิริยะพันธ์ และ โอปอล์ สุวรรณเมฆ, 2563) อย่างไรก็ตาม การมีความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่างเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ครูปฐมวัยยังต้องมีความสามารถในการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนและส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Culturally Responsive Teaching) ตามที่ Gay (2018) ได้เสนอไว้ ดังนั้น สถาบันการผลิตครูควรเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความหลากหลายทางวัฒนธรรมในหลักสูตรด้วย

3. การให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำช่วยเสริมสร้างความพร้อมในการเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติในด้านความเป็นผู้นำต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ($M = 4.45,$

S.D. = 0.56) แม้ว่าจะยังอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบย่อย พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติต่ำที่สุดในเรื่อง การมุ่งเป้าหมายในการพัฒนาเด็ก ($M = 4.40, S.D. = 0.66$) โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบย่อยดังนี้ การประดิษฐ์สื่อการสอนที่สร้างสรรค์และหลากหลายไว้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี เพื่อให้ สอดคล้องกับความสามารถที่แตกต่างกันของเด็กในห้องเรียน และการจัดช่วงเวลาเพิ่มเติมให้กับเด็กที่เรียนรู้ช้าหรือต้องการความ ช่วยเหลือพิเศษ

จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษายังขาดความมั่นใจหรือทักษะในการสร้างสรรค์สื่อการสอนและ การปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาภาวะผู้นำใน บริบทของการเป็นครูปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ บันติตย์ และคณะ (2560) ที่พบว่า ครูปฐมวัยมีปัญหา ในการพัฒนาหรือประดิษฐ์สื่อการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และขาดทักษะในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย การมุ่ง เป้าหมายในการพัฒนาเด็กเป็นเรื่องที่มีความเฉพาะเจาะจง จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนที่ชัดเจน ทั้งในเรื่องของการออกแบบ สื่อการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การเลือกใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และการจัดการเวลาเรียนให้เหมาะสม กับเด็กแต่ละคน หากนักศึกษขาดความรู้หรือใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสม อาจส่งผลให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนี้ Smith (2021) และ Evans et al. (2014) ได้ชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำของครูปฐมวัยไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการบริหาร จัดการชั้นเรียน แต่ยังรวมถึงการเป็นผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) การพัฒนานวัตกรรม และการเป็นผู้นำใน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาในเรื่องดังกล่าวเพื่อให้ นักศึกษามีแนวทางที่ถูกต้องในการพัฒนาภาวะผู้นำในบริบทต่าง ๆ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญ ของการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำและนำไปใช้อย่างต่อเนื่องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพราะจะทำให้ นักศึกษามีความ พร้อมในการเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Melser (2019) และ Florida National University (2021) ที่เห็นว่า ครูปฐมวัยที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะสามารถสร้างแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ส่งผลต่อ ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ได้

4. นักศึกษาควรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและบุคคลนอกสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นต่ำเป็นอันดับสอง ($M = 4.34, S.D. = 0.67$) เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบย่อย พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติต่ำที่สุดในเรื่องการทำงานร่วมกับ ผู้ปกครอง ($M = 4.16, S.D. = 0.94$) และการทำงานกับบุคคลนอกสถานศึกษา ($M = 4.16, S.D. = 1.04$) โดยมีส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานสูง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษามีความท้าทายและความแตกต่างในระดับความสามารถในด้านนี้สูง

จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษายังขาดความมั่นใจและทักษะในการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้ปกครองและ บุคคลภายนอก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำงานกับผู้ปกครองและบุคคลภายนอกเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและต้องใช้ทักษะการสื่อสาร และการจัดการความสัมพันธ์ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Evans et al. (2014) และ Mahmood (2013) ที่พบว่า การทำงานร่วมกับผู้ปกครองเป็นความท้าทายสำคัญสำหรับครูปฐมวัย โดยเฉพาะครูใหม่ ปัญหาหลักในการทำงานร่วมกับ ผู้ปกครองที่ Mahmood (2013) ระบุไว้ ได้แก่ การสื่อสารที่ไม่เข้าใจกัน ทำให้ขาดการปฏิสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ การที่ ผู้ปกครองและครูมีมาตรฐานหรือความคาดหวังที่แตกต่างในการพัฒนาเด็ก และความสัมพันธ์ที่เป็นปรปักษ์ระหว่างผู้ปกครอง และครู นอกจากนี้ การทำงานกับบุคคลนอกสถานศึกษา เช่น การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อจัด กิจกรรมสำหรับเด็ก อาจเป็นประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับน้อยในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพราะงานลักษณะนี้มัก เป็นความรับผิดชอบของครูประจำการหรือผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะการทำงาน ร่วมกับผู้ปกครองและบุคคลภายนอกมากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษามีความมั่นใจและสามารถจัดการกับสถานการณ์ที่หลากหลายได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การจำลองสถานการณ์การสื่อสารกับผู้ปกครองใน กรณีต่าง ๆ (Role Playing) การเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมในห้องเรียนและให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประสานงาน การฝึกฝนทักษะการจัดการความขัดแย้งและการสื่อสารเชิงบวก และการให้นักศึกษามีโอกาสติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกจริง นอกจากนี้ ควรให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับ ผู้อื่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. ความฉลาดทางอารมณ์และทักษะการแก้ไขปัญหาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในวิชาชีพครูปฐมวัย
 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติในด้านความฉลาดทางอารมณ์ ($M = 4.58, S.D. = 0.52$) และด้านการแก้ไขปัญหา ($M = 4.59, S.D. = 0.51$) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยในด้านความฉลาดทางอารมณ์ นักศึกษามีการปฏิบัติสูงที่สุดในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ($M = 4.62, S.D. = 0.58$) ด้วยการดูแลและใส่ใจให้เด็กอยู่ในสภาพที่เรียบร้อยตลอดเวลา และการใช้เวลาในการพูดคุยหรือเล่นกับเด็กเมื่อว่างจากการสอน ส่วนในด้านการแก้ไขปัญหา นักศึกษามีการปฏิบัติสูงที่สุดในเรื่อง การจัดการกับปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน ($M = 4.62, S.D. = 0.55$) โดยการสร้างข้อตกลงที่สามารถปฏิบัติได้จริงและให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงและการตัดสินใจ

จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและมีทักษะในการจัดการกับปัญหาพฤติกรรมของเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Vesely et al. (2013) ที่พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของครู มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการสอนและความเป็นอยู่ที่ดีของครู และสอดคล้องกับ Edannur (2010) และ Ramana (2013) ที่พบว่า ครูที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะสามารถเข้าใจความต้องการของเด็กแต่ละบุคคล ตอบสนองได้อย่างเหมาะสม และสร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เต็มไปด้วยความรู้สึกเชิงบวก นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ที่ระบุว่า ครูต้องสามารถป้องกันและจัดการกับปัญหาพฤติกรรมของเด็กได้ โดยการสร้างข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียน แก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก อย่างไรก็ตาม ควรคำนึงถึงว่าการมีความฉลาดทางอารมณ์สูงในสถานการณ์ปกติกับการใช้ความฉลาดทางอารมณ์ในสถานการณ์ที่มีแรงกดดันสูงอาจแตกต่างกัน ตามที่มนตรี อินตา และ กาญจนา อินตา (2561) ระบุว่า ถ้าครูแสดงออกทางอารมณ์เชิงลบโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบ ก็นำไปสู่ภาวะหมดไฟในการทำงานหรือการสูญเสียความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กได้ ดังนั้น สถาบันการผลิตครูควรเพิ่มเติมกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการจัดการอารมณ์ในสถานการณ์ที่มีความกดดัน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นครูประจำการในอนาคต

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของ Soft Skills สำหรับครูปฐมวัย โดยเฉพาะแนวคิดของ Florida National University (2021) และ Melser (2019) ที่เห็นว่า Soft Skills เป็นทักษะสำคัญที่ทำให้การทำงานของครูปฐมวัยประสบความสำเร็จ และเป็นตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเป็นครूमืออาชีพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสนับสนุนประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับบัณฑิตครูในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้ยังได้สังเคราะห์ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยออกเป็น 7 ด้านที่ครอบคลุมและสามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยต่อไป ประกอบด้วย ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสาร ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการและการวางแผน ด้านความฉลาดทางอารมณ์ และด้านการเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินความพร้อมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยได้ จากผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษามี Soft Skills โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง แต่ยังมีประเด็นที่ต้องพัฒนาในบางด้าน โดยเฉพาะด้านความเป็นผู้นำและด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีนัยสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งสถาบันการผลิตครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมและหลักสูตรที่ส่งเสริมการพัฒนา Soft Skills อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตลอดหลักสูตร 4 ปี รวมทั้งการพัฒนาแบบประเมิน Soft Skills ที่ครอบคลุมและสามารถใช้ติดตามการพัฒนาของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถาบันครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ที่จัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ควรนำกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพหรือจัดรูปแบบกิจกรรมในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการพัฒนา Soft Skills มาประยุกต์ใช้ในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ให้นักศึกษาเกิดการพัฒนา Soft Skills ให้ได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านความเป็นผู้นำ และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. อาจารย์นิเทศก์หรือครูพี่เลี้ยงที่รับผิดชอบนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย ควรมีแบบประเมินระดับ Soft Skills ในการประเมินการผ่านกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูปฐมวัย อีกทั้งเป็นการตรวจสอบว่านักศึกษามี Soft Skills ในระดับที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติวิชาชีพครูในอนาคตหรือไม่ เพราะถ้าหากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยมีระดับ Soft Skills ที่ไม่เหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อความเป็นตัวแบบที่ดีให้กับเด็ก และกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เด็กได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาด้าน Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย

2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับระดับ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย ในกลุ่มประชากรบริบทอื่น ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ เพื่อดูสภาพโดยรวมระดับ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้ผลการวิจัยที่ชัดเจนและครอบคลุมกับประชากรที่มากขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองพัฒนานโยบายและนวัตกรรมทางสังคม. (2563). *ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาคาความรุนแรงต่อเด็ก*. สืบค้นจาก <https://opendata.nesdc.go.th/dataset/d05128e8-481f-4dbc-b908-ab2b2ff19678/resource/359cf10e-5c0a-44b3-a436-738104633cd1/download/1-..pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษานปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2564). *รายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนประจำปี 2563*. สืบค้นจาก <https://opendata.nesdc.go.th/dataset/situation-of-children-and-youth>
- นิภาพร เข้มมา. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยตามทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัย โรงเรียนศูนย์ปฐมวัยต้นแบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. *วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 10(2), 1-12.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มนตรี อินตา และ กาญจนา อินตา. (2561). อารมณ์ในชั้นเรียน: อารมณ์ของครูมีผลต่อนักเรียนอย่างไร. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*, 14(2), 469-482.
- ยูนิเซฟ. (2561). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. สืบค้นจาก <https://www.unicef.org/thailand/th/ภารกิจของยูนิเซฟ/การพัฒนาเด็กปฐมวัย>
- รวีวรรณ เลี่ยมสุวรรณ และ อุไร สุทธิแย้ม. (2566). ทักษะด้าน Soft Skills ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 25(1), 165-182.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลลักษณ์ เกื่อนคำแสน. (2565). บทบาทของครูไทยในยุคปกติวิถีใหม่. *วารสารวิจัยรามคำแหง*, 12(3), 674-684.
- วินัส แก้วประเสริฐ. (2565, 16 กุมภาพันธ์). *ดร.دنุช ย้ำสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่ตรงความต้องการเอกชน มี Soft Skill นำพลังสูงวัยร่วมพัฒนาประเทศ*. สืบค้นจาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/pr-executive-news/6937-soft-skill.html>
- ศิริจรรยา เครือวิริยะพันธ์ และ โอปอล์ สุวรรณเมฆ. (2563). รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคกลุ่มเจนเอเรชั่นแซท. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 11(1), 16-31.

- สมัชชาพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2563). *เอกสารหลักสมัชชาการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติครั้งที่ 12 ประจำปี 2563 "การพัฒนาช่องทางและเพิ่มทักษะการทำงานในอนาคตของเด็กและเยาวชน"*. สืบค้นจาก https://www.dcy.go.th/dcy/webnew/upload/news/news_th_20201009180345_1.pdf
- สายชล เทียนงาม และ บุญเรียง ขจรศิลป์. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะครูที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ: การวิเคราะห์สมการโครงสร้างพหุระดับ. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 212-225.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2562). *คู่มือรับมือประจำวัย: รับมืออย่างไรกับวัย 18*. สืบค้นจาก <https://online.fliphtml5.com/hoawx/cuqu/#p=1>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). *สถิติอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2563*. สืบค้นจาก https://info.mhesi.go.th/stat_std_all.php?search_year=2563
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *"ทักษะเด็ด 2020": วัคซีนทักษะ ปะทะ Digital Disruption*. สืบค้นจาก <http://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/4036>
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). *สาระสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศไทยด้านการศึกษา*. สืบค้นจาก https://dl.parliament.go.th/bitstream/handle/20.500.13072/389111/2557_ปฏิรูปการศึกษา.pdf?sequence=1
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา. (2562). *ยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560-2564)*. สืบค้นจาก <https://sdd.snru.ac.th/wp-content/uploads/2020/05/ยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิต-นักศึกษา-ในสถาบันอุดมศึกษา-พ.ศ.2560-2564-อว..pdf>
- สุภาภรณ์ บัณฑิตย์, อุดุลย์ วังศรีคุณ และ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2560). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 11(2), 57-70.
- ไหมไทย ไชยพันธุ์ และ จิระสุข สุขสวัสดิ์. (2566). Soft Skills: ทักษะสำคัญสำหรับครูในสังคมพหุวัฒนธรรม. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(1), 334-351.
- อนิสรา สระมาลา และ ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลทร. (2562). ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตจตุจักร จังหวัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 7(1), 367-378.

ภาษาอังกฤษ

- Capella University. (2018, February 1). *6 essential soft skills for K-12 teachers*. Retrieved from <https://www.capella.edu/blogs/cublog/essential-soft-skills-for-k-12-teachers/>
- Edannur, S. (2010). Emotional intelligence of teacher educators. *International Journal of Educational Sciences*, 2(2), 117-120. doi:10.1080/09751122.2010.11889988
- Evans, G. C., Stamopoulos, E., & Maloney, E. (2014). Building leadership capacity in early childhood pre-service teachers. *Australian Journal of Teacher Education*, 39(5), 42-56.
- Florida National University. (2021, January 15). *The importance of soft skills in early childhood education*. Retrieved from <https://www.fnu.edu/importance-soft-skills-early-childhood-education/>
- Gay, G. (2018). *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice* (3rd ed.). New York, NY: Teachers College Press.
- Kruger, J., & Dunning, D. (1999). Unskilled and unaware of it: How difficulties in recognizing one's own

- incompetence lead to inflated self-assessments. *Journal of Personality and Social Psychology*, 77(6), 1121-1134. doi:10.1037/0022-3514.77.6.1121
- Mahmood, S. (2013). First-year preschool and kindergarten teachers: Challenges of working with parents. *School Community Journal*, 23(2), 55-85.
- Melser, N. A. (2019). *Soft skills for early childhood teachers: Building the foundation for success*. Charlotte, NC: Information Age Publishing.
- Practical Outcomes. (2020, September 29). *Soft skills for strong educators*. Retrieved from <https://practicaloutcomes.edu.au/2020/09/29/soft-skills-successful-educators/>
- Ramana, T. V. (2013). Emotional intelligence and teacher effectiveness: An analysis. *Voice of Research*, 2(2), 19-21.
- Smith, J. (2021, March 5). *5 soft skills that are mandatory to become a preschool teacher*. Retrieved from <https://internationalteacherstraining.com/blog/5-soft-skills-that-are-mandatory-to-become-a-preschool-teacher/>
- Vesely, A. K., Saklofske, D. H., & Leschied, A. D. W. (2013). Teachers—the vital resource: The contribution of emotional intelligence to teacher efficacy and well-being. *Canadian Journal of School Psychology*, 28(1), 59-89. doi:10.1177/0829573512468855